

גינת נוי

פרשת משפטים, פסקא ט

מאת הרב המקובל רבי ג'ינו ג'אן זצ"ל מיוצאי לוב

תלמידו המובהק של הגה"ק רבי יוסף ג'יעאן זצוק"ל

ראש בית הדין בסרת-לוב

תשפ"ג, גליון מס' קט טל: 03-5740046 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

[ט]

וכי ימכר איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים: אם רעה בעיני אדניה אשר לא לו יעדה והפדה לעם נכרי לא ימשל למכרה בבגדו בה. כא, ז-ח)

כאן רמז לנו ענין הנשמה הקדושה שנתן לנו הקב"ה שהיא חלק אלוה ממעל. וגם בענין התורה הקדושה שהיא חלק אלוה, מתנתו של הקב"ה שנתן מורשה, ככתוב "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב".

בענין הנשמה - הנשמה נתן לנו הקב"ה בתור מכירה, תהי צמודה לגוף עד סוף ימיו, הקב"ה בתור איש, "ה' איש מלחמה" - ונשמה בתור אמה, שהיא משרתת הגוף כל ימי חייו. וזה הפירוש, כי ימכור איש, הקב"ה, את בתו, הנשמה שהיא חלק ממנו, לאמה, שנתנה לנו לשרת הגוף בעוה"ז.

לא תצא כצאת העבדים – הנשמה לא תצא מאתנו כצאת העבדים, אלא ישמור על קדושתה ומנוחתה ונקיונה מכל מיני דברים, כמו מאכלות אסורות והנאות אסורות, והנאה מעולם הזה בלי ברכות, ומביטול תורה, שאמרו חז"ל אדם ילמד תורה אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה יבוא לשמה, והבטיח רשב"י בזוהר הקדוש, שאדם שילמד תורה וזוהר הקדוש אפילו שלא מבין, מעלה עליו כאילו הבין לשמה, שאם הגוף לא הבין, הנשמה מבינה, ונהנית מזה, ושכרו לפניו. ויזהר אדם על נשמתו, שלא להוציא אותה כצאת העבדים חס ושלום, אלא ישמור אותה, וישמור על מה שמוזכר למעלה. ובזמן שיחזיר אותה, יחזיר אותה נקיה ברה ומצוחצחת למקום שממנו חוצבה, וה' יזכנו לזה.

אם רעה בעיני אדוניה וגו' - אם בן אדם התנכר לנשמתו הקדושה, ובעונותו הרבים לא שמר על נקיונה כמו שאמרנו למעלה, "אשר לא", לא כתוב באל"ף, ממלת לא יוכל יעדה, והפדה, לעם נכרי לא ימשל בה בבגדו בה, לא יוכל לשנותה, שהנשמה היא חלק אלוה ממעל, אין לו שום שליטה עליה, באמצע ימיו הקב"ה יקח אותה ממנו, ויעביר עליו כל מיני רעות, עד שתתנקה, וההפסד רק לגוף, והכאב רק לגוף עד שתהיה נקיה, והקב"ה יחזיר אותה אליו למקומה תחת כסא הכבוד מקום שממנו חוצבה אפילו אחרי צער גדול, כאמור "ונפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע", ה' ישמור אותנו, ולפעמים בכל מיני גלגולים על כל עון ועון, ולפעמים שולחים אותה לעולם הזה כמה פעמים, כמאמר הפסוק שלום עם גבר, וכל זה עושה הקב"ה לטובת הנשמה שיחזיר לה כל יופיה ונקיונה, כמאמר לעיל, עד שתחזור למקומה כמו שהיתה כאשר היתה באמנה אתו.

ואם לבנו יעדנה וגו' - ואם יתנהג אדם בחייו טוב, בכל השמירה ויראת שמים וזהירות על נשמתו, מוריש את זה לבניו, ותזכה נשמתו "כמשפט הבנות", כמשפט נשמות הצדיקים של ישראל שזכו למקומם בגן עדן העליון, עטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה, ויחשוב וידאג על זרעו אחריו, וה' יעזור לנו אנחנו עמו ישראל, שנשמור תורתו ומצותיו, ונתקן כל מה שפגמנו, ונזכה לתקן נשמתנו, ואחרי חיים ארוכים - עד מאה ועשרים - תחזור נשמתנו נקייה, זכה וברה תחת כסא הכבוד, מקום שממנו חוצבה, ותהי צרורה בצרור החיים.

ונמשיך בפירוש השני על הפרק הנז', שרומז על התורה, שכל איש מישראל חייב בלמוד תורה וקיום מצותיה, ואסור לבן אדם לעזוב אותה, אלא צריך להגות בה יומם ולילה כמה שאפשר לו, מה שהוא יודע וממה שהוא למד, מפשט ומרמז ומדרש ומסוד. והפסוק אמר "אשר לא יעדה והפדה לעם נכרי לא ימשל למכרה" וגו'. וכוונת הפסוק לפי עד"נ, אם בן אדם לא הבין ולא למד כלום מהתורה,

גינת נוי

פרשת משפטים, פסקא ט

מאת הרב המקובל רבי ג'ינו ג'אן זצ"ל מיוצאי לוב

תלמידו המובהק של הגה"ק רבי יוסף ג'יעאן זצוק"ל

ראש בית הדין בסרת-לוב

תשפ"ג, גליון מס' קט טל: 03-5740046 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

לפחות יקרא קריאת שמע פעמים ביום בכוונה, מה שהוא מבין, והקב"ה רוצה באמונה ובנפש נקיה, כאמור בחבקוק "וצדיק באמונתו יחיה".

כמו שהיה מעשה באדם עם הארץ, שכל שבת היה בא לבית הכנסת ובזמן ברכת כהנים שם ידיו על ראש שני בניו ואמר "אלו ואלו נשרפין בבית הדשן" זה מה שהוא ידע, פעם שמע השמש, ואמר אותו לרב, הרב הסביר לו שזה לא ברכה, ואמר לו אני אלמד אותך לברך, "יברכך ה' וישמרך", האדם הזה לא ידע להגיד הברכה התבייש והפסיק לברך בניו - באו לרב בחלום שעשה משהו לא טוב שאדם הזה הפסיק לברך בניו שהיה מברך בניו בנאמנות, ולבו שלם עם ה', וה' קבל את הברכה וברך את בניו - למחרת, הלך הרב לאדם ושכנע אותו שימשיך לברך את בניו איך שהוא יודע. מהמעשה נלמד שהקב"ה רוצה במחשבה טובה של אדם ונפשו הנקייה, ככה ישתדל בן אדם ללמוד מהפסוק במשלי מתהלך בתומו צדיק אשרי בניו אחריו.

וגמר הפסוק לעם נכרי לא ימשול למכרה וגו' - למה, שהתורה נתנת לישראל מאת ה' קשורה עם ישראל בקשר אמיץ, וראויה רק לישראל, ואסור ללמד אותה לעם אחר - ואמר הרמב"ם ע"ה אם ראיתה דור שהוא התרחק מהתורה, הדור השני התורה הולכת אחריו ונדבקת בו, כמו שהבטיח הקב"ה שלא תשכח מפי זרעו, וכמו שפירש על זה הרב מברסלב שלא תשכח מפי זרעו סופי תיבות יוחא"י, שבזכות רשב"י שהוא שקול כמשה רבינו וקבל רשות לפרש סודותיה הק' ויראנו נפלאותיה ויזכינו לשומרה וללמוד אותה וללמוד לשמור ולעשות.

והתורה היא נשמת עם ישראל, וישראל בלי תורה כגוף בלי נשמה, והוא ספר הספרים של כל העולם, ואמרו חז"ל הפוך בה והפוך בה דכולה בה, כמה שתעמיק ללמוד אותה, כל פעם תמצא מה לחדש בה, ובזכותה אנחנו חיים בגלות הזה הארוך.

ומה הקשר שבין הנשמה והתורה שנמשכים יחד בפסוק אחד, אלה שהתורה פסוקים שלה 5754 פסוקים כחשבון נשמות ישראל, וסגולה לנשמות ישראל, וכל נשמה ונשמה מישראל יש לה פסוק בתורה ככתוב בספר ברית מנוחה לרבי אברהם מרימון, שהתורה היא שמו של הקב"ה ומחולקת 26 שבילים, וכל פסוק יש שמו של הקב"ה, ואם תמצא פסוק שיש לו 26 תיבות הרי זה קודש קדשים וראשו מגיע עד השמים כידוע ליודעי ח"ן, והביא זה גם הרב האר"י ז"ל שכל נשמה יודעת פירוש פסוק מהתורה, וכל נשמה וכל אדם יש לו יום בשבוע ויש לו יום בחודש והיום הזה מסוגל לו לכל דבר, בזה הקשר בין הנשמה של ישראל והתורה ובריאת העולם אחד כמאמר הפסוק "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת".

שהעולם ומלואו נברא בזכות התורה, והתורה, בן זוגה הוא ישראל, שהקב"ה נתן אותה לעם ישראל, עם שמתאים לה, והיא מתאימה לו, שאף אומה בעולם לא רצתה לקבל אותה, כי אינה שייכת להם, ולא מטעם שהיא סחורה זולה, ומה שהקב"ה שאל אומות העולם עליה אע"פ שהקב"ה יודע שלא שייכת אלא לעם ישראל, רצה שלא יהיה להם פתחון פה על ישראל, שיגידו למה לא שאלת אותנו היינו מקבלים אותה, ככה לאף אומה בעולם אין לו זכות עליה, רק ישראל לזכות בה, כאמור "הקב"ה רצה לזכות ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות שנאמר ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר", וזכותו יגין עלינו ועל זרענו ועל עמו ישראל אמן.

פירות נוי

פרשת משפטים- שקלים

מאת יצחק בירך דסקל

לעילוי נשמת אמי מורתי האשה הצדקנית

מרת גאולה דסקל ע"ה

בת הרב המחבר "גינת נוי"

תשפ"ג, גליון מס' ל טל: 03-5740046 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

מה בפרשה?

- א. "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם". מדוע כתוב 'אשר תשים לפניהם', די לכתוב "ואלה המשפטים". ודי.
- ב. אמרו חז"ל, כאן באה התורה ללמד, שכאשר יש לאדם סכסוך עם חברו, ישים את המשפטים רק "לפניהם", לפני דיני ישראל, ולא לפני דיני גוים.
- ג. אבל יש לתמוה, הרי ברור שאסור לדון לפני גויים, שהרי חוקי התורה פעמים רבות שונים מחוקי הגויים, ואם ידון לפני גויים יהיה הפסק דין שלא כפי חוקי התורה, ואם כן הרי הוא גוזל את חברו!
- ד. ומבארים חז"ל, שהתורה באה ללמד, שאפילו אם הגויים יפסקו לפי ההלכה היהודית, גם כן אסור לדון לפניהם.
- ה. לפי זה נשאלת השאלה, מדוע אסור לדון לפני משפטנים גויים, אם הם פוסקים כפי ההלכה היהודית.
- ו. כאן טמון סוד גדול! משפטים של ממון הם דברים עמוקים מאוד. רק יהודי ששומר תורה ומצוות יכול להגיע לדרגה זו לדון בממונות. גוי לעולם לא יזכה לזה. לכן אסור לדון לפני גויים.
- ז. בכל השלחן ערוך לא מצאנו לשון כל כך חריף על מי שהולך לדון לפני גויים, ואני מביא לכם את לשון קדשו של השלחן ערוך:
- ח. "אסור לדון לפני דייני עובדי כוכבים ובערכאות שלהם (פירוש: מושב קבוע לשריהם לדון בו), אפילו בדין שדנים בדיני ישראל, ואפילו נתרצו ב' בעלי דינים לדון בפניהם, אסור. וכל הבא לידון בפניהם, הרי זה רשע, וכאילו חרף וגדף והרים יד בתורת משה רבינו עליו השלום".
- ט. לפיכך, מי שהולך לדון בבית המשפט ולא בבית דין, הרי הוא גוזל את חברו, כיון שאינם פוסקים על פי תורה, ובעיקר הרים יד בתורת משה רבינו עליו השלום.